

הציבור בישראל לא מוכן יותר להסדרים שמשאירים את האויב על רגליו

written by מאיר בן שבת | 13.08.2026

הלחץ הציבורי הגובר, המורגש היטב סביב המדיניות הביטחונית בעזה ובלבנון, הוא אחד הביטויים לשינוי העמוק שחל בדעת הקהל בישראל. מאז אירועי שבעה באוקטובר ומלחמת "חרבות ברזל", הממשלה והדרג הצבאי נתונים תחת זכוכית מגדלת ציבורית קפדנית. כל הסדר או תזוזה שאינם מבטיחים שינוי יסודי במציאות הביטחונית, נתפסים כאיום על הישגי המלחמה. התחושה בקרב חלקים נרחבים בציבור היא שהסדרים זמניים אינם אלא חבל הצלה לשרידותו של האויב, המאפשר לו לשקם את כוחותיו לקראת ההתנגשות הבלתי נמנעת הבאה.

כאשר זהו הסנטימנט המוביל ברחוב הישראלי, אין לצפות מהדרג המדיני שיחתור לכיוון המנוגד לו ¹ בייחוד כאשר גם גורמי ביטחון מזהירים כי המתווה המוצע בעזה הוא "מארב אסטרטגי" של חמאס.

אין לחדד: חלופת המשך המלחמה כרוכה במחירים לא פשוטים. ואולם, אין להתייחס אליהם במנותק מהקשרם, אלא בהשוואה למחירים שישראל עלולה לשלם בכל חלופה אחרת שתותיר את האויב על רגליו.

אין צורך להפליג בזיכרונות העבר כדי להבין את השלכותיה של "סגירת עסקה" עם אויב נחוש שטרם הוכרע. חזרתו המהירה של חיזבאללה ללחימה אקטיבית נגדנו במרס אשתקד, לצד מסכת ההערמה וההתרסה שמנהלת איראן מול ממשל טראמפ כיום, מספקות המחשה טריה לכך.

זמן קצר לאחר הצהרתו של נתניהו שדחתה את "מתווה 15 הנקודות" יצא חמאס בהודעה פומבית שחשפה את התקוות הגדולות שהוא תולה באותו מתווה. חמאס אישר את מחויבותו לסיכומים וקרא לקבוע לוח זמנים ברור ליישומם. הוא הדגיש כי העדיפות המוחלטת של התנועה ב"שלב הנוכחי" היא הפסקת אש קבועה, נסיגה מלאה, פתיחת המעברים ושיקום הרצועה. למי שאינו בקי בטרמינולוגיה של חמאס, צמד המילים "בשלב הנוכחי" מבהיר כי חמאס בשום אופן לא נטש את יעדיו ארוכי הטווח; זוהי רק התאמה זמנית של סדר העדיפויות לנוכח הלחץ הצבאי.

כלי התקשורת בישראל ציטטו בכירים אנונימיים מ"מועצת השלום" שהמעיטו בחשיבותה של הכרזת נתניהו. הם הציעו לשפוט את המדיניות הישראלית דרך המעשים בשטח ולא לפי הדיבורים והצהרות וטענו כי בפועל ישראל מקיימת את המתווה: חדלה מהחיסולים הממוקדים ושומרת על הפסקת האש.

מבחינת חמאס, ריסון הפעילות הצבאית של ישראל, לצד "הרעיונות היצירתיים" שבמתווה,

מעניקים לו את מה שהוא צריך יותר מכל: תקווה ואוויר לנשימה.

אכן, אין דרך טובה יותר להבהיר את המדיניות הישראלית מאשר המעשים בשטח. על ישראל לחדש את הסיכולים הממוקדים והפעילות היזומה, ולא להסתפק במגננה או בהסרת איומים מידיים. כל רגע שבו גורמי הטרור אינם נרדפים, מנוצל על ידם לשיקום, להתארגנות ולתכנון המתקפה הבאה. מוטב להסתכן בביקורת מדינית מצד וושינגטון על סטייה מהקו שהיא מנסה להוביל, מאשר לשלם את מחיריו של הריסון.

אתגר נוסף – לא חלופי

החתימה על "הסכם ההגנה המשותף של מכה" (MJDA) בין טורקיה, ערב הסעודית ופקיסטן, הוא מקור נוסף לדאגותיה של ישראל. על הנייר, מדובר במכפיל כוח הממזג את עוצמותיהן של שלוש מדינות מפתח: ההון היציב, המיקום הגיאופוליטי וההשפעה הדתית של ריאד; הניסיון המבצעי והמטרייה הגרעינית של אסלאמאבאד; והעוצמה הצבאית, התעשייה הביטחונית וחברותה בנאט"ו של אנקרה.

אולם, בתוך הסינרגיה הזו מקופלים מתחים מובנים ואינטרסים מפוצלים. כל צלע במשולש שקועה במערכה משלה: פקיסטן כבולה ליריבות ההיסטורית עם הודו, טורקיה מעורבת בבזבז הסורי ובסכסוכי מזרח הים התיכון, וסעודיה ממוקדת במאבק הקיומי מול איראן, החות'ים וגרורות הציר השיעי.

התפתחות זו מסמלת, בראש ובראשונה, האצה של היערכות אזורית לקראת עידן של אי-ודאות. שלוש המדינות מתלכדות לציר סוני עוצמתי השואף להוות משקל נגד לשחקנים אזוריים אחרים. היא משקפת את ההבנה המשותפת כי האיום האיראני פה כדי להישאר, ומחייבת מוכנות לתרחישי קצה.

מעבר לכך, הברית מבטאת רצון מופגן בשותפות שעוקפת את ישראל ואינה נשענת בלעדית על וושינגטון. הפרדוקס בה בולט: טורקיה היא חברת נאט"ו, פקיסטן מקיימת קשרים צבאיים ארוכי שנים עם הפנטגון, וסעודיה מארחת כוחות של ארה"ב ומסתמכת גם על כלי נשק אמריקניים. לכן, אין מדובר בנטישה מוחלטת של ארה"ב, אלא בגיוון מקורות, הגדלת מרחב התמרון והגמישות האסטרטגית. מסגרת זו עשויה לשמש מנוף לא רק לתיאום ביטחוני, אלא גם לקידום שאיפות מדיניות ומיזמים כלכליים חוצי יבשות – לצד הרחבת השפעתה האזורית של טורקיה תחת חזונו של ארדואן.

בהקשר זה, מעניין לבחון לא רק מי נכנס לברית, אלא גם מי בחר להישאר בחוץ – ובראשן איחוד האמירויות. יחסיה ההדוקים של אבו דאבי עם ארה"ב, הודו וישראל, לצד חילוקי הדעות בינה לבין ריאד, הכריעו ככל הנראה את הכף לטובת הישארותה מחוץ למשחק.

עבור ישראל, השורה התחתונה ברורה. במקביל למאמץ העליון והבלתי מתפשר נגד איראן

ושלוחותיה, עליה לגלות ערנות להתנהלות הציר הסוני החדש. על ירושלים לפעול להפחתת מעורבותו של ציר זה בסוגיות הליבה שנוגעות לה, ובמקביל, להאיץ ולחזק את שיתופי הפעולה האסטרטגיים עם הודו, איחוד האמירויות ומדינות מזרח הים התיכון.

"אֶשְׂרֵי אָדָם מִפֶּחַד תָּמִיד"

ההתרגשות שנרשמה השבוע, בעקבות הדיווח התקשורתי על תרגיל ההונאה המדיני שתוכנן נגד ישראל, היא תגובה בריאה של הציבור, על רקע המלחמה בעזה ולנוכח הזעזועים שפוקדים את מדינות האזור.

לפי הדיווח שעדיין נתון תחת מגבלות הצנזורה, גורם במדינה מסויימת יעץ לגורם ממדינה אחרת שאינה מקיימת יחסים מדיניים עם ישראל, לחתום עימה על הסכם שלום ולאחר תקופת "הרדמה" והכנות חשאיות, ליזום מלחמה בהפתעה.

יש להניח כי תרחיש כזה לא נמצא מחוץ לספקטרום האפשרויות של כל מי שמעורב במגעים מדיניים כאלה או במעטפת המודיעינית סביבם.

בהשפעת הטראומה של מלחמת יום הכיפורים, ביקורו ההיסטורי של נשיא מצרים אנואר סאדאת בישראל בנובמבר 1977, נחשד על ידי בכירים במערכת הישראלית כמהלך של הונאה, והזהירות בוודאי לא היתה מוגזמת.

את הספקות בנוגע לכוונותיו האמיתיות של בן-השיח היריב, יהיה קשה להכריע. הדרך להתמודד עמן היא לשמר שולי-ביטחון רחבים, לא להמיר נכסים מוחשיים בנייר כזה או אחר, ולדעת שהסכם ? כל הסכם ? ניתן להפרה. גם אם ייחתם עם גורם שבאמת ובתמים מעוניין בשלום עימנו, עמדותיו עלולות להשתנות בחלוף הזמן או שהוא בעצמו יוכל להיות מוחלף ע"י גורם שעמדות שונות משלו .

אין לוותר על שאיפתנו לשלום אך אסור שהשאיפה הזו תעביר אותנו על דעתנו.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 14 באוגוסט 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.